

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Metodologia badań literackich		9.2.0439	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Badań nad Literaturą Anglojęzyczną			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska
		specjalnościowy	literaturoznawcza
		specjalizacja	
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Miłosz Wojtyna; dr Maria Fengler; prof. dr hab. Artur Blaim; prof. dr hab. Jean Ward; dr hab. Ludmiła Gruszewska-Blaim, profesor uczelni; dr hab. Mirosława Modrzewska, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		8	
Konwersatorium		Semestr 1: konwersatorium:	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - uczestnictwo w zajęciach;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		50 godzin - samodzielne studiowanie literatury przedmiotu;	
Liczba godzin		20 godzin - przygotowanie pracy semestralnej.	
Konwersatorium: 60 godz.		Razem: 100 godzin = 4 ECTS.	
		Semestr 2: konwersatorium:	
		30 godzin - uczestnictwo w zajęciach;	
		50 godzin - samodzielne studiowanie literatury przedmiotu;	
		20 godzin - przygotowanie pracy semestralnej.	
		Razem: 100 godzin = 4 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- fakultatywny (do wyboru)		- polski	
- obowiązkowy		- angielski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Dyskusja		Zaliczenie na ocenę	
- Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny)		Formy zaliczenia	
- Praca w grupach		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
- Rozwiązywanie zadań		- zaliczenie ustne	
- Wykład konwersatoryjny		- kolokwium	
- Wykład problemowy		Podstawowe kryteria oceny	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Student w każdym semestrze otrzymuje ocenę na podstawie ocen cząstkowych za:	
		<ul style="list-style-type: none"> • czynny udział w zajęciach (25%), • prezentację ustną lub pisemną (esej analityczny) (25%), • oraz kolokwia ustne (50%). 	
		Aby uzyskać pozytywną ocenę, student jest zobowiązany zaliczyć test/kolokwium na ocenę co najmniej dostateczną oraz spełnić wymagania ogólne co najmniej w 50%.	

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			
zakładany efekt uczenia się	dyskusja podczas ćwiczeń	test	praca zaliczeniowa
	Wiedza		
K_W01	+	+	+
K_W02	+	+	+
K_W03	+	+	+
	Umiejętności		
K_U01	+	+	+
K_U02	+	+	+
K_U03	+	+	+
	Kompetencje społeczne		
K_K01	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

wybór specjalizacji literaturoznawczej

B. Wymagania wstępne

znajomość języka angielskiego na poziomie C1/C2

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawami wybranych metodologii badań w oparciu o teksty teoretyczne oraz na przykładzie omówienia odpowiednio dobranych tekstów literackich. Naczelnym celem kursu jest zachęcenie studenta do traktowania tekstu literackiego jako zapisu dyskursu poddającego się rozumiejącej analizie oraz podstawy do konstruowania interpretacji spójnych wewnętrznie. Kurs ma również umożliwić studentowi posługiwanie się odpowiednią terminologią w odniesieniu do 'faktów' literackich. Prowadzący przedmiot działa w porozumieniu z prowadzącymi seminaria magisterskie wspomagając odpowiednim doбором źródeł i tematyki zajęć proces pisania prac magisterskich.

Treści programowe

Metodologia badań literackich i jej zadania. Prezentacja wybranych nurtów metodologicznych w historii literaturoznawstwa XX i XXI w: formalizm rosyjski, nowa krytyka amerykańska, strukturalizm, narratologia, teorie feministyczne, teorie kognitywistyczne, teoria postkolonialna. Budowanie instrumentarium pojęciowego służącego analizie i interpretacji faktów literackich. Zastosowanie wybranej metodologii w przykładowej analizie powieści, opowiadań, wierszy i sztuk.

WYBÓR ZAGADNIEŃ (PRZYKŁADOWY)

Semestr I

Główne pojęcia charakterystyczne dla formalizmu: przedmiot badań literackich, literackość, funkcja autoteliczna, chwyt (technika), habitualizacja i defamiliaryzacja, zasada konstrukcyjna; formowanie się pojęcia autora implikowanego, fabuła i sjużet, tekst jako system/struktura; Tynianowski model ewolucji literackiej. Przegląd głównych aspektów tekstu poetyckiego - elementy prozodii: rytm a metrum, tropy, organizacja dźwiękowa.

Wybrane pojęcia charakterystyczne dla nowej krytyki amerykańskiej: metoda "close reading", wieloznaczność (W. Empson), napięcie (Allen Tate), paradoks i ironia (Cleanth Brooke), konkret uniwersalny (W.K. Wimsatt, Ransome), struktura i tekstura (J.C. Ransom); herezja parafrazy, błąd intencji i błąd afektacji; intencjonalizm.

Jakobsonowski model funkcji języka: dominanta funkcji poetyckiej i jej konsekwencje, funkcje ztematyzowane, pojęcie ekwiwalencji poetyckiej.

Semestr II

Główne pola zainteresowań narratologicznych: wielopoziomowość tekstu narracyjnego: pojęcie autora i czytelnika implikowanego. Typologie sytuacji narracyjnych: Franz Stanzel i Gerard Genette. Wybrane pojęcia narratologiczne: wszechwiedza jako technika narracyjna, ogniskowanie, funkcje narratorskie, chronotop (organizacja czasu i przestrzeni w tekście narracyjnym). Techniki reprezentacji myśli i słów postaci - językowe interferencje i zjawisko podwójnego głosu. Postać literacka jako złożony konstrukt semiotyczny. Teoria aktantów J.A. Greimasa.

Bachtinowski podejście do literatury i kultury: niezwięczoność znaczeń, zasada dialogiczna, heteroglosja, wielogłosowość, powieść polifoniczna a powieść monofoniczna, hybrydyzacja, słowo cudze.

Elementarne pojęcia semiotyki: U. Eco -znak znaczenie, kod, tekst, kultura; intentio operis, intentio lectoris, intentio auctoris; j. Łotman sztuka jako wtórny system modelujący, model świata, przestrzeń jako system semiotyczny.

Wybrane pojęcia fenomenologii (teoria odbioru): konkretyzacja, czytelnik implikowany wg. Wolfganga Isera; horyzont oczekiwań.

Wybrane zagadnienia charakterystyczne dla poststrukturalizmu

Wykaz literatury

SEMESTR I

Modern Literary Theory. A Comparative Introduction ed by Ann Jefferson and David Robey. Billing& Sons Limited. London 1982.

Ed. Raman Selden, Peter Widdowson, Peter Brooker, A Reader's Guide to Contemporary Literary Theory, Pearson Longman 2005.

Anna Burzyńska, Michał Paweł Markowski, Teorie Literatury XX wieku. Podręcznik, Wydawnictwo Znak, Kraków 2006.

Peter Barry, *Beginning Theory. An Introduction to literary and cultural theory*, Manchester University Press, 2002.

Antologie:

Julie Rivkin and Michael Ryan (eds) *Literary Theory. An Anthology*. Blackwell Publishing Ltd 2004.

Teorie literatury XX w. Antologia pod red Anny Burzyńskiej i Michała Pawła Markowskiego. Wydawnictwo Znak, Kraków 2006.

Patricia Waugh, *Literary Theory and Criticism. An Oxford Guide*, Oxford University Press 2006.

The Cambridge History of Literary Criticism vol. 8 ed by Raman Selden. Cambridge University Press. Cambridge 1995.

Modern Literary Theory. A Comparative Introduction ch. 1 "Russian Formalism".

"Russian Formalism" [in] The Cambridge History of Literary Criticism vol. 8 ed by Raman Selden .

"Formalizm rosyjski". Teorie Literatury XX wieku. Podręcznik. red. Anna Burzyńska, Michał Paweł Markowski. Wydawnictwo Znak. Kraków 2006.

Wiktor B. Szklowski, "Sztuka jako chwyt" [w:] Teorie literatury XX w. Antologia pod red Anny Burzyńskiej i Michała Pawła Markowskiego.

Wydawnictwo Znak, Kraków 2006.

Viktor B. Shklovsky, "Art as Technique" [in:] Julie Rivkin and Michael Ryan (eds) *Literary Theory. An Anthology*. Blackwell Publishing Ltd 2004.

Boris Eikhenbaum, "The Formal Method"[in] Julie Rivkin and Michael Ryan (eds) *Literary Theory. An Anthology*. Blackwell Publishing Ltd 2004.

Patricia Waugh, *Literary Theory and Criticism. An Oxford Guide*, Oxford University Press 2006 ch. 16 "The Russian debate on narrative".

P. J. Corbett, „Classical Rhetoric” [in] Julie Rivkin and Michael Ryan (eds) *Literary Theory. An Anthology*. Blackwell Publishing Ltd 2004.

Roman Jakobson, *Language in Literature*, ed. K. Pomorska and Stephen Rudy, The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, London, England 1987.ch.7 "Linguistics and Poetics" pp.62 -95.

Roman Jakobson, "Poetyka w świetle językoznawstwa" [w:] *Współczesna teoria badań literackich za granicą*, red. H. Markiewicz, Kraków 1976, t.2, s. 23 - 34.

Roman Jakobson, "Poetyka w świetle językoznawstwa" [w:] Teorie literatury XX w. Antologia pod red. Anny Burzyńskiej i Michała Pawła Markowskiego.

Modern Literary Theory. A Comparative Introduction ch.3 "Anglo-American New Criticism".

Cleanth Brooks, "The Formalist Critics" "[in:] Julie Rivkin and Michael Ryan (eds) *Literary Theory: An Anthology*, Blackwell Publishing 2004.

J. C. Ransom ("Criticism. Inc.") (internet sources).

William K. Wimsatt Jr, Monroe C. Beardsley, "The Intentional Fallacy"(in) *Theories a Reader* edited by Sean Matthews, Aura Taras Siban.

W. K. Wimsatt Jr., "The Structure of the Concrete Universal" "[in:] Julie Rivkin and Michael Ryan (eds) *Literary Theory: An Anthology*, Blackwell Publishing 2004.

Cleanth Brooks, "The Language of Paradox "[in:] Julie Rivkin and Michael Ryan (eds) *Literary Theory: An Anthology*, Blackwell Publishing 2004.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

Peter Lamarque, "The Intentional Fallacy" in Patricia Waugh, *Literary Theory and Criticism. An Oxford Guide*, Oxford University Press 2006.

"Formalizm amerykański – New Criticism" in Teorie literatury XX w. Podręcznik pod red Anny Burzyńskiej i Michała Pawła Markowskiego. Wydawnictwo Znak, Kraków 2006.

Cleanth Brooks, "Herezja parafrazy" [w:] Teorie literatury XX w. Antologia pod red Anny Burzyńskiej i Michała Pawła Markowskiego. Wydawnictwo Znak, Kraków 2006.

Cleanth Brooks „Heresy of Paraphrase" in *The Well-Wrought Urn. Studies in the Structure of Poetry* (1947).

William K. Wimsatt Jr, Monroe C. Beardsley, „Błąd intencji" [w:] Teorie literatury XX w. Antologia pod red Anny Burzyńskiej i Michała Pawła Markowskiego. Wydawnictwo Znak, Kraków 2006.

"The Intentional Fallacy" From *The Verbal Icon: Studies in the Meaning of Poetry*. W.K.Wimsatt, Jr., and Monroe C.

Beardsley. Lexington: University of Kentucky Press, 1954 (internet sources).

Roman Jakobson, „Metaphor and Metonymy (1956) [in:] *Theories a Reader* edited by Sean Matthews, Aura Taras Siban.

Roman Jakobson, "Two Aspects of Language" [w:] *Literary Theory. An Anthology*. Eds. Julie Rivkin and Michael Ryan, Blackwell Publishing Ltd 1998, 2004.

Robin Skelton, *The Practice of Poetry*, Heinemann, London 1971.

Philip David Roberts, *How Poetry Works, The Elements of English Poetry*, Penguin Books 1986.

Derek Attridge, *Poetic Rhythm. An Introduction*, CUP 1995.

Edward P. J. Corbett, "Classical Rhetoric".

Wojtyna, Miłosz, „Narratology and Imagology", *Tekstualia*, 2018, nr 1 (4), s. 125–144.

SEMESTR II (Przykładowy wybór)

Mieke Bal, *Narratology. Introduction to the Theory of Narrative*. University of Toronto Press. Toronto Buffalo London 2009.

Mieke Bal, *Narratologia. Wprowadzenie do teorii narracji*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków 2012.

Christoph Bode, *The Novel*. Wiley and Blackwell 2011.

Monika Fludernik, *An Introduction to Narratology*, Routledge 2009.

Mieke Bal, "Narration and Focalization" in: Ed. Mieke Bal, *Narrative Theory. Critical Concepts in Literary and Cultural Studies*, Routledge, London and New York 2007.

Gerard Genette, "Mood" in: ed. Mieke Bal, *Narrative Theory. Critical Concepts in Literary and Cultural Studies*, Routledge, London and New York 2007.

Wayne C. Booth, "Types of Narration" (1961).

Gerald Prince, *Dictionary of Narratology*, University of Nebraska press, Lincoln & London 1989.

H. Porter Abbott, *The Cambridge Introduction to Narrative*, second edition, Cambridge University Press 2008.

Routledge Encyclopedia of Narrative Theory, ed. by David Herman, Manfred Jahn and Marie-Laure ryan, Routledge Taylor and Francis Group,

London and New York 2008.

Gerald Prince, "Narratology" [in:] The Cambridge History of Literary Criticism vol. 8 ed by Raman Selden.

Susan Onga, „Structuralism and narrative poetics”[in:] Patricia Waugh, Literary Theory and Criticism ch. 20.

Wayne C. Booth, „Types of Narration” [in:] Theories a Reader edited by Sean Matthews, Aura Taras Sibisan.

Louis Hébert, Tools for Text and Image Analysis: An Introduction to Applied Semiotics [internet source].

Vladimir Propp, Morphology of the Folktale.

Mikhail Bakhtin, "Discourse in the Novel" [in:] The Dialogic Imagination. Four Essays by M.M. Bakhtin ed. by Michael Holquist, University of Texas Press, Austin 1981.

Mikhail Bakhtin, "The Problem of Speech Genres" [in:] Speech Genres and Other Late Essays by M.M. Bakhtin ed. by Caryl Emerson and Michael Holquist, University of Texas Press, Austin 1986.

Michaił M. Bachtin, „Słowo w poezji i słowo w powieści”. Teorie Literatury XX wieku. Podręcznik.

Michaił M. Bachtin, „ Problem gatunków mowy” [w:] Teorie Literatury XX wieku. Podręcznik.

„Bachtin” [w:] Teorie Literatury XX wieku. Podręcznik.

„Russian Formalism and the Bakhtin School” [in:] A Reader's Guide to Contemporary Literary.

Lynne Pearce, "Bakhtin and the dialogic principle" [in:] Patricia Waugh, Literary Theory and Criticism. An Oxford Guide.

Lotman, Yu. "The Place of Art among Other Modelling Systems" [internet source].

Lotman, Yu. The Semiosphere". The Universe of the Mind. A Semiotic Theory of Culture: I.B. Tauris Publishers 2001.

Umberto Eco, "Interpretation and overinterpretation".

Umberto Eco, "Between Author and Text".

Jurij M. Łotman, "Problem znaczenia w tekście artystycznym". Teorie Literatury XX wieku. Podręcznik.

Umberto Eco, „Tryb symboliczny”. Teorie Literatury XX wieku. Podręcznik.

Umberto Eco, „ Świat sygnałów”, „Świat sensu”, „Komunikat estetyczny” [w:] Nieobecna struktura, Wydawnictwo KR Warszawa 1996.

Wolfgang Iser, "The Reading Process: A Phenomenological Approach". [The Implied Reader: Patterns in Prose Fiction from Bunyan to Beckett, Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 1974 pp. 274-94].

Umberto Eco, "Introduction. The Role of the Reader" [The Role of the Reader, Indiana University Press 1984].

"Reader-Oriented Theories" [in:] Ed. Raman Selden, Peter Widdowson, Peter Brooker, A Reader's Guide to Contemporary Literary Theory.

Literatura uzupełniająca

Roland Barthes, "Mythologies"***[Literary Theory. An Anthology].

Roland Barthes, "Death of the Author".

Michel Foucault, "The Archeology of Knowledge"[Literary Theory. An Anthology].

Michel Foucault, "What is an Author?" [Theories. A Reader]; ed. Paul Rainbow, The Foucault Reader, Panthenon Books, New York 1984.

Michel Foucault, "The Order of Discourse" [Untying the Text: A Post-Structuralist Reader ed by Robert Young].

The Reader's Guide to Contemporary Literary Theory ["Deconstruction: Jacques Derrida", "American Deconstruction"].

Jacques Derrida, "Difference" [Literary Theory. An Anthology].

Jacques Derrida, "Of Grammatology" [Literary Theory. An Anthology].

Jacques Derrida, "Semiology and Grammatology" [Literary Theory. An Anthology].

Jaques Derrida, 'The exorbitant, questions of method' [in] Of Grammatology.

Jean Baudrillard, "Simulacra and Simulations" *** [Literary Theory. An Anthology]

Georges Bataille, "Heterology" [Literary Theory. An Anthology].

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W02, K_W03 K_U01, K_U02, K_U03 K_K01	Student: zna w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z dziedziny metodologii badań literackich - K_W01; zna w pogłębionym stopniu teorie literatury i metody badań literackich - K_W02 zna w pogłębionym stopniu w języku polskim i angielskim zaawansowaną terminologię z zakresu metodologii badań literackich - K_W03.
	Umiejętności Student: potrafi właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i rozwiązywania problemów badawczych oraz innowacyjnego wykonywania zadań z zakresu metodologii badań literackich, dobierając i stosując właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne (ICT) - K_U01; potrafi właściwie dobierać źródła mówione i pisane oraz dokonywać oceny, selekcji, krytycznej analizy i syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji informacji z nich pochodzących w zakresie metodologii badań literackich - K_U02; potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku polskim i angielskim ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców na tematy specjalistyczne z zakresu metodologii badań literackich, posługując się zaawansowaną terminologią

specjalistyczną z zakresu teorii literatury - K_U03.

Kompetencje społeczne (postawy)

Student:

jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie metodologii badań literackich oraz uznaje znaczenie tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych - K_K01;

rozumie konieczność ciągłego dokształcania się i rozwoju - K_K01.

Kontakt

milosz.wojtyna@ug.edu.pl